PARLAMENT EWROPEW

2004 *2009*

Kumitat għal-Libertajiet Ċivili, il-Ġustizzja u l-Intern

2007/2145(INI)

12.9.2008

ABBOZZ TA' RAPPORT

dwar il-qagħda tad-drittijiet fundamentali fl-Unjoni Ewropea 2004-2007
(2007/2145(INI))

Kumitat għal-Libertajiet Ċivili, il-Ġustizzja u l-Intern

Rapporteur: Giusto Catania

PR_INI

WERREJ

Paġna

MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW 3

MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW

dwar il-qagħda tad-drittijiet fundamentali fl-Unjoni Ewropea 2004-2007 (2007/2145(INI))

Il-Parlament Ewropew,

- wara li kkunsidra l-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (minn hawn 'l isfel imsejħa "il-Karta"), tas-7 ta' Diċembru 2000, kif ġiet adottata fit-12 ta' Diċembru 2007,

- wara li kkunsidra l-objettivi sabiex l-Unjoni ssir zona ta' libertà, sigurtà u ġustizzja, kif ukoll sabiex jiġu implimentati l-prinċipji tal-libertà, tad-demokrazija, tar-rispett tad-drittijiet fundamentali u tal-Istat tad-dritt, imħabbra fl-Artikoli 6 u 7 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (UE),

- wara li kkunsidra l-innovazzjonijiet li ftehmu dwarhom il-gvernijiet tal-Istati Membri fit-13 ta' Diċembru 2007 billi ffirmaw it-Trattat ta' Liżbona, u li l-ewwel fosthom hemm imniżżel li l-Karta tingħata natura li torbot legalment, kif ukoll l-obbligu ta' sħubija mal-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali,

- - wara li kkunsidra d-Direttiva tal-Kunsill 2000/43/KE tad-29 ta' Ġunju 2000 li timplimenta l-prinċipju ta' trattament ugwali bejn il-persuni irrispettivament mill-oriġini tar-razza jew l-etniċità[1] , u d-Direttiva tal-Kunsill 2000/78/KE tas-27 ta' Novembru 2000 li tistabbilixxi qafas ġenerali għall-ugwaljanza fit-trattament fl-impjieg u fix-xogħol[2],

- wara li kkunsidra r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 168/2007 tal-15 ta' Frar 2007 li jistabbilixxi Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali[3] (minn hawn 'l isfel imsejħa "Aġenzija"),

- wara li kkunsidra r-rapporti tal-Aġenzija u taċ-Ċentru ta' Sorveljanza Ewropew għall-Ħarsien mir-Razziżmu u l-Ksenofobija u dawk tal-Organizzazzjonijiet mhux governattivi (ONGs) ikkonċernati,

- wara li kkunsidra d-deċiżjonijiet tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Komunitajiet Ewropej u tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem,

- wara li kkunsidra r-rapporti annwali dwar il-qagħda tad-Drittijiet Fundamentali fl-Unjoni Ewropea, imfassla min-netwerk ta' esperti indipendenti tal-Unjoni Ewropea,

- wara li kkunsidra r-rapporti tal-entitajiet tal-Kunsill tal-Ewropa, b'mod partikolari r-rapporti dwar il-qagħda tad-Drittijiet tal-Bniedem tal-Assemblea Parlamentari u tal-Kummissarju għad-Drittijiet tal-Bniedem,

[1] ĠU L 180, 19.7.2000, p. 22.
[2] ĠU L 303, 2.12.2000, p. 16.
[3] ĠU L 53, 22.2.2007, p. 1.

- wara li kkunsidra r-riżoluzzjonijiet tiegħu fil-qasam tad-drittijiet fundamentali u tad-Drittijiet tal-Bniedem,

- wara li kkunsidra n-numru ta' laqgħat pubbliċi u ta' skambji ta' opinjonijiet organizzati bħala preparazzjoni għal din ir-riżoluzzjoni mill-Kumitat għal-Libertajiet Ċivili, il-Ġustizzja u l-Intern tiegħu, b'mod partikolari fit-8 ta' Ottubru 2008 ma' mħallfin tal-qrati kostituzzjonali u supremi u tad-19 ta' Mejju 2008 mal-Kummissarju għad-Drittijiet tal-Bniedem tal-Kunsill tal-Ewropa,

- wara li kkunsidra l-Artikolu 45 tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,

- wara li kkunsidra r-rapport tal-Kumitat għal-Libertajiet Ċivili, il-Ġustizzja u l-Intern u l-opinjoni tal-Kumitat għall-Kultura (A6-0000/2008),

A. billi l-Artikolu 6 tat-Trattat jibbaża l-Unjoni Ewropea fuq komunità ta' valuri u fuq ir-rispett tad-drittijiet fundamentali, kif ġew garantiti mill-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali u kif jirriżultaw mit-tradizzjonijiet kostituzzjonali komuni għall-Istati Membri,

B. billi l-Parlament Ewropew, bħala rappreżentant elett direttament miċ-ċittadini tal-Unjoni, jemmen fir-responsabilità importanti tiegħu fit-twettiq ta' dawn il-prinċipji, b'mod partikolari minħabba li, fis-sitwazzjoni attwali li jinsabu fiha t-Trattati, id-dritt għal appell individwali quddiem il-ġurisdizzjonijiet Komunitarji għadu limitat ferm,

C. billi t-twaqqif ta' proċedura ta' kontroll tal-kompatibilità tal-proposti leġiżlattivi mal-Karta jikkostitwixxi waħda mill-konsegwenzi neċessarji dovuti għall-adozzjoni ta' din il-Karta fis-7 ta' Diċembru 2000, hekk kif irrikonoxxiet il-Kummissjoni permezz tat-twaqqif ta' dispożizzjonijiet f'dan il-qasam fl-2001, u hekk kif fakkar il-Parlament stess billi adotta r-riżoluzzjoni tiegħu tal-15 ta' Marzu 2007 dwar ir-rispett tal-Karta fil-proposti leġiżlattivi tal-Kummissjoni: metodoloġija għal kontroll sistematiku u rigoruż,

D. billi t-Trattat ta' Liżbona li qed jiġi rratifikat jirreferi b'mod espliċitu għall-Karta, u jagħtiha l-istess valur ġuridiku tat-trattati,

E. billi jekk il-Karta tidħol tagħmel parti mil-liġi primarja tal-Unjoni, id-drittijiet li huma definiti fiha jkollhom natura li torbot legalment permezz tal-liġi derivata li se timplimentahom,

F. billi l-Karta, indipendentement mill-istatus legali tagħha, tul is-snin saret sors ta' ispirazzjoni fil-ġurisprudenza tal-qrati Ewropej, bħall-Qorti tal-Prim Istanza u l-Qorti tal-Ġustizzja tal-Komunitjiet Ewropej, il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem u l-bosta qrati kostituzzzjonali,

G. billi "kultura tad-Drittijiet Fundamentali" reali fl-Unjoni teħtieġ l-iżvilupp ta' sistema dinjija ta' kontroll ta' dawn id-drittijiet, u tinkorpora lill-Kunsill u d-deċiżjonijiet li jittieħdu fil-kuntest tal-koperazzjoni intergovernattiva, minħabba li l-ħarsien tad-drittijiet fundamentali ma jikkonsistix biss f'rispett formali tar-regoli, iżda qabel kollox fil-promozzjoni attiva tagħhom u fil-fatt li wieħed għandu jintervjeni f'każijiet ta' ksur jew ta' miżuri insuffiċjenti min-naħa tal-Istati Membri,

Introduzzjoni

1. Iqis li l-ħarsien effikaċi u l-promozzjoni tad-drittijiet fundamentali huma l-aħjar bażi għad-demokrazija fl-Ewropa u jikkostitwixxu kundizzjoni essenzjali biex jiġi kkonsolidat spazju Ewropew ta' libertà, sigurtà u ġustizzja;

2. Jiddispjaċih li l-Istati Membri għadhom qed jevitaw kontroll fil-livell Ewropew tal-politiki u l-prattiki tagħhom fil-qasam tad-Drittijiet tal-Bniedem, u qed jipprovaw jillimitaw il-ħarsien ta' dawn id-drittijiet f'kuntest purament intern, billi dan huwa ta' ħsara għall-irwol attiv li għandha l-Unjoni Ewropea fid-dinja bħala difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem, u jnaqqas il-kredibilità tal-politika esterna tal-UE fil-qasam tal-ħarsien tad-drittijiet fundamentali;

3. Ifakkar illi, skont l-Artikolu 6(2) tat-Trattat dwar l-UE, il-Qorti Ewropea tal-Ġustizzja għandha l-missjoni li tara li jiġu rispettati d-drittijiet fundamentali, kif jirriżultaw mit-tradizzjonijiet kostituzzjonali komuni għall-Istati Membri u mill-Konvenzjoni Ewropea għall-Ħarsien tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-libertajiet fundamentali, iżda wkoll minn strumenti oħra tal-liġi internazzjonali;

4. Jenfasizza li għalkemm it-tradizzjonijiet kostituzzjonali komuni għall-Istati membri jistgħu jintużaw bħala sors ta' ispirazzjoni għall-Qorti tal-Ġustizzja fit-tfassil tal-ġurisprudenza fil-qasam tad-drittijiet fundamentali, l-Istati Membri ma jistgħux jużaw il-fatt li l-Karta tagħti livell ta' ħarsien iktar baxx għal ċerti drittijiet mill-garanziji offerti fil-kostituzzjoni tagħhom stess sabiex inaqqsu l-livell ta' dawn tal-aħħar;

5. Jilqa' l-Artikolu 53 tal-Karta, li jippermetti lill-Qorti Ewropea tal-Ġustizzja li tapprofondixxi l-ġurisprudenza tagħha fil-qasam tad-drittijiet fundamentali, billi tagħtihom bażi legali, li hija essenzjali għall-iżvilupp tal-liġi Ewropea;

Rakkomandazzjonijiet Ġenerali

6. Iqis li l-implimentazzjoni tad-drittijiet fundamentali għandha tikkostitwixxi għan tal-politiki Ewropej kollha; iqis li għal din ir-raġuni, l-istituzzjonijiet tal-Unjoni Ewropea għandhom jippromwovuhom u jipproteġuhom attivament u jqisuhom bis-sħiħ matul it-tfassil u l-adozzjoni tal-leġiżlazzjoni;

7. Jilqa' l-ħolqien tal-Aġenzija li huwa l-ewwel pass biex jiġu sodisfatti t-talbiet tal-Parlament Ewropew sabiex jiġi stabbilit qafas regolamentari u istituzzjonali integrat li jagħmel li l-Karta tkun effettiva u jiżgura l-konformità mas-sistema mwaqqfa mill-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali; ifakkar madankollu li r-rapport annwali ġenerali dwar id-Drittijiet tal-Bniedem magħmul min-Netwerk Ewropew ta' Esperti Indipendenti fil-qasam tad-Drittijiet tal-Bniedem, li kien jiġi ppubblikat sal-2005, kien jeżamina l-applikazzjoni tad-drittijiet kollha rikonoxxuti mill-Karta f'kull wieħed mill-Istati Membri, u jinsab għalhekk imħasseb minħabba l-fatt li l-mandat illimitat tal-Aġenzija u x-xoljiment tan-Netwerk jistgħu jeskludu mill-kamp ta' investigazzjoni sistematika numru ta' oqsma importanti tal-politika tad-Drittijiet tal-Bniedem fl-Ewropa, b'mod partikolari l-politiki kontra t-terroriżmu, it-trattament ħażin u l-użu tas-saħħa min-naħa tal-pulizija, id-dritt għal sentenza ġusta, il-vjolenza kontra n-nisa u t-traffikar tal-Bnedmin;

8. Jenfasizza, f'dak li jikkonċerna l-mandat limitat tal-Aġenzija, li l-kwistjonijiet relatati mad-Drittijiet tal-Bniedem ma jistgħux jiġu maqsuma b'mod artifiċjali f'termini ta' oqsma tal-ewwel, it-tieni u t-tielet pilastru, hekk kif l-Istati Membri għażlu li jiddefinixxu l-qasam ta' kompetenzi tal-Unjoni Ewropea, għaliex id-drittijiet fundamentali jikkostitwixxu totalità indiviżibbli u huma interdipendenti; iqis li huwa għalhekk neċessarju li l-Kummissjoni u l-Kunsill, b'koperazzjoni mal-Aġenzija, l-ewwelnett ikollhom ħarsa ġenerali tal-preokkupazzjonijiet fil-qasam tad-Drittijiet tal-Bniedem fl-Istati Membri lil hinn mill-qafas strettament Ewropew, u mingħajr ma jillimitaw ruħhom għas-suġġetti attwali tal-Unjoni Ewropea, u lanqas għall-istrumenti ġuridiċi u politiċi speċifiċi tagħha, billi jidentifikaw il-problemi rikorrenti u attwali fil-qasam tad-Drittijiet tal-Bniedem fl-Istati Membri u billi jqisu l-mekkaniżmi eżistenti kollha fil-livell internazzjonali u f'dak Ewropew;

9. Jitlob lill-Kummissjoni u lill-Kunsill sabiex jagħmlu użu mill-informazzjoni disponibbli permezz tas-segwitu mwettaq fl-Unjoni Ewropea mill-Aġenzija, mill-Kunsill tal-Ewropa, mill-entitajiet ta' kontroll tan-Nazzjonijiet Uniti, mill-istituti nazzjonali għad-Drittijiet tal-Bniedem u mill-NGOs, u biex minnha joħolqu azzjonijiet ta' korrezzjoni jew qafas ġuridiku preventiv;

10. Jieħu f'idejh li jiżgura s-segwitu għall-ħidma tal-Aġenzija fl-Unjoni Ewropea u li jittratta l-kwistjonijiet marbuta mad-Drittijeit tal-Bniedem li ma jaqgħux fil-qasam ta' kompetenza tal-Aġenzija u jitlob lill-Kummissjoni biex tagħmel l-istess skont l-irwol tagħha ta' gwardjan tat-Trattati;

11. Jitlob lill-Kunsill biex fir-Rapporti Annwali futuri tiegħu dwar id-Drittijiet tal-Bniedem fid-dinja, jinkludi wkoll analiżi tas-sitwazzjoni fid-dinja kif ukoll ta' dik f'kull wieħed mill-Istati Membri; iqis li analiżi konġunta bħal din tenfasizza l-impenn ekwivalenti tal-Unjoni għall-protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem kemm ġo fiha stess kif ukoll lil hinn mill-fruntieri tagħha, b'tali mod li jiġi evitat approċċ differenti skont il-każ (standard doppju);

12. Jitlob lill-Istati Membri biex jieħdu miżuri biex l-istituti nazzjonali tad-Drittijiet tal-Bniedem stabbiliti fil-kuntest tal-"Prinċipji ta' Pariġi" tan-Nazzjonijiet Uniti jingħataw status ta' indipendenza fir-rigward tas-setgħat eżekuttivi, kif ukoll li jingħataw biżżejjed riżorsi finanzjarji, partikolarment billi jitqies il-fatt li waħda mill-funzjonijiet ta' dawn l-entitajiet hija li jirrevedu l-politiki tad-Drittijiet tal-Bniedem, sabiex jipprevenu n-nuqqasijiet u jissuġġerixxu titjib, billi huwa ovvju li l-effikaċja titkejjel l-ewwel permezz tal-prevenzjoni, u mhux biss permezz tas-sejba ta' soluzzjonijiet għall-problemi;

13. Jinsisti mal-Kunsill sabiex dan jibdel il-grupp ta' ħidma *ad hoc* tiegħu dwar id-Drittijiet Fundamentali u ċ-Ċittadinanza fi grupp ta' ħidma permanenti, li jaħdem b'mod parallel mal-Grupp ta' Ħidma dwar id-Drittijiet tal-Bniedem (COHOM), u jagħfas lill-Kummissjoni sabiex din tagħti l-portafoll tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-libertajiet fundamentali lil Kummissarju wieħed biss;

14. Ifakkar li huwa jqis bħala essenzjali mill-aspett politiku li l-kunċett ta' promozzjoni tad-drittijiet fundamentali jiġi integrat fost l-objettivi li għandhom jintlaħqu, meta jkun qed jiġi semplifikat jew riorganizzat l-*acquis communautaire*; jitlob li kull politika ġdida, proposta leġiżlattiva u programm ikunu akkumpanjati minn studju tal-impatt fil-qasam

tar-rispett tad-drittijiet fundamentali, u li din l-evalwazzjoni tkun tagħmel parti integrali mill-ġustifikazzjoni tal-proposta;

15. Jitlob lill-Presidenzi tal-Kunsill sabiex jorganizzaw il-Forum tal-NGOs tad-Drittijiet tal-Bniedem, b'tali mod li s-soċjetà ċivili u l-istituzzjonijiet Ewropej ikun jista' jkollhom diskussjonijiet fil-fond dwar il-kwistjonijiet relatati mad-Drittijiet tal-Bniedem fl-Istati Membri; jenfasizza li dan il-Forum għandu jkun miftuħ għall-ikbar parteċipazzjoni possibbli;

Koperazzjoni mal-Kunsill tal-Ewropa u mal-istituzzjonijiet u l-organizzazzjonijiet internazzjonali l-oħra inkarigati mill-protezzjoni tad-drittijiet fundamentali

16. Jilqa' l-perspettiva tas-sħubija tal-Unjoni mal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem, għalkemm din is-sħubija mhux se ġġib magħha tibdil fundamentali, minħabba li "meta quddiem il-Qorti Ewropea tal-Ġustizzja tal-Komunitajiet Ewropej jingiebu kwistjonijiet relatati mad-drittijiet u l-libertajiet imniżżla fil-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem, din (diġà) tibbenefika minn riċeviment materjali reali fi ħdan l-ordni ġuridiku tal-Unjoni"[1];

17. Ifakkar l-irwol maġġuri tal-istituzzjonijiet u tal-mekkaniżmi ta' kontroll tal-Kunsill tal-Ewropa fil-qasam tad-Drittijiet tal-Bniedem, kif ukoll fid-diversi Konvenzjonijiet tagħha; jitlob immedjatament lill-istituzzjonijiet tal-UE u lill-Aġenzija sabiex jibbażaw ruħhom fuq din l-esperjenza, u biex iqisu dawn il-mekkaniżmi biex jinkluduhom fil-proċeduri ta' ħidma f'netwerk u jagħmlu użu mill-istandards żviluppati mill-Kunsill tal-Ewropa u mir-riżultati tanġibbli l-oħra tal-ħidma tiegħu; jieħu l-impenn li jisfrutta l-potenzjalità kollha tal-Memorandum ta' ftehima bejn il-Kunsill tal-Ewropa u l-Unjoni Ewropea;

18. Jitlob li tissaħħaħ il-koperazzjoni bejn id-diversi istituzzjonijiet u organizzazzjonijiet inkarigati mill-protezzjoni tad-drittijiet fundamentali, kemm fil-livell Ewropew kif ukoll f'dak internazzjonali;

19. Jenfasizza mill-ġdid li huwa importanti ferm għall-kredibilità tal-Unjoni Ewropea fid-dinja li ma tipprattikax "standard doppju" bejn il-politika esterna u dik interna;

20. Iqis li għalkemm l-Unjoni Ewropea mhijiex parti firmatarja minnha nnifisha, meta l-Istati Membri kollha ssieħbu mal-konvenzjonijiet u strumenti ġuridiċi internazzjonali l-oħra fil-qasam tal-protezzjoni tad-drittijiet fundamentali, dan ħolqilha obbligu li tkun soġġetta għad-dispożizzjonijiet tagħhom u, jekk ikun il-każ, għar-rakkomandazzjonijiet li jkunu ġew ifformulati mill-entitajiet maħluqa minnhom, sakemm il-liġi tal-Unjoni ma tkunx toffri protezzjoni ekwivalenti jew ogħla; jixtieq li l-Qorti tal-Ġustizzja tissieħeb ma' approċċ bħal dan permezz tal-ġurisprudenza tagħha;

[1] Il-Kunsill tal-Ewropa - l-Unjoni Ewropea: "Ambizzjoni waħda għall-kontinent Ewropew" Rapport ta' Jean-Claude Juncker, 11 ta' April 2006, p.4.

21. Jirrakkomanda li l-Unjoni Ewropea tikkonkludi ftehimiet ta' koperazzjoni mal-istituzzjonijiet u mal-organizzazzjonijiet internazzjonali inkarigati mill-protezzjoni tad-drittijiet fundamentali, u b'mod partikolari mal-Bureau tal-Kummissarju Għoli għad-Drittijiet tal-Bniedem tan-Nazzjonijiet Uniti u mal-entitajiet l-oħra ta' din l-Organizzazzjoni, li għandhom rwol importanti f'dan il-qasam, kif ukoll mal-Bureau għall-Istituzzjonijiet Demokratiċi u d-Drittijiet tal-Bniedem u l-Kummissarju Għoli għas-Sigurtà u l-Koperazzjoni fl-Ewropa;

Drittijiet tal-Bniedem u Sigurtà

22. Jenfasizza l-bżonn li jiġu evalwati u rrispettati bis-sħiħ id-drittijiet fundamentali u l-libertajiet individwali, skont l-iżvilupp tal-kompetenzi tal-Unjoni; iqis għalhekk li ż-żewġ objettivi ta' rispett tad-drittijiet fundamentali u ta' żgurar tas-sigurtà kollettiva huma kompatibbli, u li politiki adegwati jistgħu jevitaw sitwazzjoni fejn approċċ ripressiv ikun ta' theddida għal-libertajiet individwali;

23. Ifakkar bis-saħħa fid-dritt ta' kull persuna arrestata li tibbenefika mill-garanziji ġudizzjarji kollha, kif ukoll, jekk ikun il-każ, mill-għajnuna tar-rappreżentazzjoni diplomatika ta' pajjiżha u tas-servizzi ta' interpretu indipendenti;

24. Huwa mħasseb dwar il-fatt li koperazzjoni internazzjonali fil-ġlieda kontra t-terroriżmu spiss wasslet għal tnaqqis tal-livell ta' protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-libertajiet fundamentali, u jqis li l-UE għandha tkun iktar iebsa fl-azzjonijiet internazzjonali tagħha biex tippromwovi strateġija reali bbażata fuq ir-rispett sħiħ tal-istandards internazzjonali u tal-obbligi fil-qasam tad-Drittijiet tal-Bniedem; iqis li strateġija bħal din għandha tqis il-kontroll ġudizzjarju effettiv tas-servizzi ta' tagħrif sabiex jiġi evitat li informazzjoni miksuba bit-tortura jew permezz ta' trattament krudili jew kundizzjonijiet oħra li ma jissodisfawx ir-regoli internazzjonali fir-rigward tad-Drittijiet tal-Bniedem tintuża bħala element ta' prova fil-kuntest ta' proċeduri ġudizzjarji, inkluż fil-fażi preparatorja tal-każ;

25. Jitlob immedjatament lill-istituzzjonijiet tal-UE u lill-Istati Membri biex jimplimentaw ir-rakkomandazzjonijiet li jinsabu fir-Riżoluzzjoni tal-14 ta' Frar 2007 dwar l-użu allegat ta' pajjiżi Ewropej min-naħa taċ-CIA (*Central Intelligence Agency* - Aġenzja Ċentrali Amerikana tat-Tagħrif) għat-trasport u ż-żamma illegali ta' priġunieri[1] , bil-għan li jinkixef l-irwol tal-Istati Membri fil-prattika illegali tar-restituzzjonijiet illegali;

Diskriminazzjoni

Osservazzjonijiet Ġenerali

26. Jinsisti dwar id-differenza bejn il-protezzjoni tal-minoranzi u l-politiki antidiskriminatorji; iqis li l-ugwaljanza tal-opportunitajiet tikkostitwixxi dritt fundamentali ta' kull persuna, mhux privileġġ, u mhux biss taċ-ċittadini ta' Stat Membru partikolari; iqis għalhekk li kull forma ta' diskriminazzjoni għandha tiġi miġġielda bl-istess intensità;

[1] Ġu C 287 E, 29.11.2007, p. 309

27. Jitlob lill-Istati Membri u lill-Kummissjoni biex jagħtu segwitu sħiħ lir-rakkomandazzjonijiet tal-Aġenzija, hekk kif ifformulati fil-kapitolu 7 tal-ewwel rapport annwali tagħha[1];

28. Josserva bi tħassib is-sitwazzjoni insodisfaċenti tal-implimentazzjoni tal-politiki antidiskriminatorji u jappoġġja f'dan ir-rigward l-evalwazzjoni tar-Rapport Annwali 2008 tal-Aġenzija; jagħfas lill-Istati Membri li għadhom m'għamlux dan sabiex jikkonkretizzaw l-implimentazzjoni ta' dawn il-politiki, b'mod partikolari tad-Direttiva 2000/78/KE, u jfakkar li dawn id-direttivi jistabbilixxu standard minimu u għandhom għalhekk ikunu s-sisien li fuqhom tkun ibbażata kostruzzjoni ta' politika eżawrjenti kontra d-diskriminazzjonijiet;

29. Jitlob lill-Istati Membri li għadhom m'għamlux dan sabiex jirratifikaw il-Protokoll Nru 12[2] tal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem minħabba li dan jimponi interdizzjoni ġenerali ta' kull forma ta' diskriminazzjoni billi jiggarantixxi li l-ebda persuna m'għandha tiġi diskriminata, tkun xi tkun ir-raġuni, mill-ebda awtorità pubblika; dispożizzjoni ta' dan it-tip għadha ma tinsabx fl-atti ġuridiċi fis-seħħ la fl-Unjoni Ewropea u lanqas fil-Kunsill tal-Ewropa;

30. Jistieden lill-Kummissjoni biex tkompli l-ħidma tagħha biex tippreżenta proposta ta' pakkett leġiżlattiv, li jkun jinkludi fost l-oħrajn il-proposta, li s'issa kienet ġiet posposta, biex tiġi estiża l-portata tad-Direttiva 2000/43/KE għall-forom kollha l-oħra ta' diskriminazzjoni, billi b'hekk timplimenta l-Artikolu 21 tal-Karta, li jagħti marġni ta' ħidma ikbar minn dak li jagħti l-Artikolu 13 tat-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea, minħabba li fih huma msemmija każijiet kumplimentari ta' diskriminazzjoni - il-kulur tal-ġilda, l-oriġini soċjali, il-karatteristiċi ġenetiċi, il-lingwa, l-opinjonijiet politiċi jew oħrajn, l-appartenenza għal minoranza, il-proprjetà jew it-twelid jerġa' jinsisti fuq il-fatt li, meta jingħata trattament preferenzjali fil-livell leġiżlattiv lil ċerti tipi ta' diskriminazzjoni, dan iwassal għall-ħolqien ta' tip ta' ġerarkija bejn dawn it-tipi differenti, u dan m'għandux iseħħ;

31. Jistieden lill-Kummissjoni biex tinvolvi lill-Aġenzija fil-proċess leġiżlattiv Komunitarju kontra d-diskriminazzjoni, b'tali mod illi tingħata rwol importanti billi tkun sors regolari ta' informazzjoni attwali u preċiża, rilevanti għat-tfassil ta' leġiżlazzjonijiet kumplimentari, u billi jintalab il-parir tagħha sa mill-fażi preparatorja tat-tfassil tal-abbozzi ta' atti leġiżlattivi;

32. Jistieden lill-Kunsill biex jagħmel dak kollu li jista' biex wieħed jasal għal ftehima dwar il-proposta tal-Kummissjoni fir-rigward ta' deċiżjoni ta' qafas tal-Kunsill dwar il-ġlieda kontra ċerti forom u espressjonijiet ta' razziżmu u ta' ksenofobija permezz tal-liġi kriminali[3]; ifakkar l-opinjoni tiegħu tal-14 ta' Novembru 2007[4], li kienet favur il-proposta; jitlob lill-Kummissjoni biex, wara konsultazzjoni mal-Aġenzija, tipproponi att leġiżlattiv simili rigward il-ġlieda kontra l-omofobija;

---

[1] Rapport Annwali 2008 tal-Aġenzija Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali, ippubblikat fl-24 ta' Ġunju 2008
[2] Protokoll Nru 12 mal-Konvenzjoni għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali, iffirmat fl-4 ta' Novembru 2000
[3] (11522/2007 - C6-0246/2007 - 2001/0270(CNS))
[4] A6-0444/2007

33. Jinsab imħasseb dwar il-livell baxx ta' għarfien tal-leġiżlazzjoni kontra d-diskriminazzjoni fl-Istati Membri u jitlob lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri biex jirduppjaw l-isforzi tagħhom biex jiżdied dan l-għarfien; fl-istess ħin jenfasizza l-fatt li leġiżlazzjoni mhijiex effikaċi ħlief jekk iċ-ċittadini jkollhom aċċess faċli għall-qrati, peress li s-sistema ta' protezzjoni prevista mid-direttivi kontra d-diskriminazzjoni tiddependi fuq inizjattivi meħuda mill-vittmi;

34. Iqis illi, lil hinn mill-għodda leġiżlattiva u mill-possibilitajiet ta' appell, il-ġlieda kontra d-diskriminazzjoni bilfors għandha tkun ibbażata fuq l-edukazzjoni, il-promozzjoni tal-aħjar prattika u l-kampanji ta' informazzjoni immirati lejn il-pubbliku in ġenerali u z-zoni u s-setturi fejn isseħħ din id-diskriminazzjoni; jitlob lill-poteri pubbliċi nazzjonali u lokali biex jagħmlu użu mill-għodda edukattiva mħejjija mill-Aġenzija u mill-Kunsill tal-Ewropa, meta jibdew azzjonijiet ta' edukazzjoni u ta' promozzjoni tal-politiki kontra d-diskriminazzjoni;

35. Jenfasizza l-fatt li l-kunċett ta' azzjoni pożittiva, li hija rikonoxximent tal-fatt li f'ċerti każijiet azzjoni effettiva għall-ġlieda kontra d-diskriminazzjoni teħtieġ intervent attiv min-naħa tal-awtoritajiet biex jinkiseb bilanċ li jkun ipperikolat serjament, ma jistax jiġi limitat għall-kunċett tal-kwoti; jenfasizza li azzjonijiet bħal dawn fil-prattika jistgħu iseħħu fl-iktar forom varjati, bħall-garanzija ta' intervisti ta' reklutaġġ, aċċess prijoritarju għal taħriġ li jwassal għal sejba ta' post tax-xogħol fejn ċerti komunitajiet ikunu sottorappreżentati, informazzjoni prijoritarja rigward l-offerti ta' impjieg għal ċerti komunitajiet, u l-kunsiderazzjoni tal-esperjenza professjonali, u mhux biss tal-kwalifiki;

36. Iqis li l-ġbir tad-dejta dwar is-sitwazzjoni tal-minoranzi u tal-gruppi żvantaġġjati huwa importanti, hekk kif ġie enfasizzat fir-rapporti suċċessivi taċ-Ċentru ta' Sorveljanza Ewropew għall-Ħarsien mir-Razziżmu u l-Ksenofobija u tal-Aġenzija; jistieden lill-Istati Membri biex jagħmlu disponibbli għall-pubbliku statistika dettaljata dwar kriminalità razzista u biex jiżviluppaw stħarriġ dwar il-kriminalità u/jew il-vittmi tal-kriminalità li jippermetti l-ġbir ta' dejta kwantitattiva u kumparabbli dwar il-vittmi ta' din il-kriminalità;

Minoranzi

37. Josserva li t-tkabbir reċenti tal-UE żied madwar mitt grupp ta' popolazzjonijiet minoritarji mal-ħamsin li diġà kien hemm fl-UE-15 u jenfasizza li minħabba l-perċentwali baxxa ta' immigranti, refuġjati u barranin ta' pajjiżi terzi residenti u minħabba l-preżenza ta' minoranzi awtoktoni ("tradizzjonali") iktar viżibbli fl-Istati Membri ċentrali u tal-Lvant, il-politiki migratorji u ta' integrazzjoni f'dawn il-pajjiżi huma separati minn dawk rigward il-minoranzi;

38. Jenfasizza li ma hemmx kriterji komuni għad-drittijiet tal-minoranzi nazzjonali fil-politika Komunitarja, u lanqas ma hemm definizzjoni komuni tal-UE fir-rigward tal-appartenenza għal minoranza nazzjonali; jirrakkomanda li din id-definizzjoni tiġi stabbilita fil-livell Ewropew fuq il-bażi tar-rakkomandazzjoni 1201 tal-Kunsill tal-Ewropa (1998):

39. Iqis li l-persuni mingħajr stat, li jgħixu permanentement fl-Istati Membri, jinsabu f'sitwazzjoni unika fl-Unjoni Ewropea, billi ċerti Stati Membri jimponu fuqhom esiġenzi

mhux ġustifikati jew li mhumiex strettament neċessarji, u dan huwa diskriminatorju, meta titqies is-sitwazzjoni taċ-ċittadini tal-grupp maġġoritarju; jitlob għalhekk lill-Istati Membri kkonċernati biex jirratifikaw il-konvenzjonijiet tan-Nazzjonijiet Uniti relatati mal-istatus tal-persuni mingħajr stat u dwar it-tnaqqis tal-każijiet ta' persuni mingħajr stat (1954, 1961); *jitlob lill-Istati Membri,* li l-aċċess tagħhom għal sovranità **ġdida** jew l-irkupru tagħha seħħet fis-*snin 90, biex jittrattaw lill-persuni kollha li kienu jgħixu fit-territorju tagħhom qabel din is-sovranità bl-istess mod illi jittrattaw il-gruppi maġġoritarji tagħhom, u jistedinhom isibu b'mod sistematiku soluzzjonijiet ġusti, ibbażati fuq ir-rakkomandazzjonijiet tal-organizzazzjonijiet internazzjonali, għall-problemi ffaċċjati mill-persuni kollha li jisfaw vittmi ta' prattiki diskriminatorji;*

Ir-Roma

40. Iqis li l-komunità ta' Roma teħtieġ protezzjoni speċjali, minħabba li wara t-tkabbir tal-Unjoni, din saret waħda mill-ikbar minoranzi tal-UE; jenfasizza li din il-komunità storikament ġiet marġinalizzata u ma tħallietx tiżviluppa f'ċerti oqsma prinċipali, minħabba problemi ta' diskriminazzjoni u ta' esklużjoni fir-rigward tagħha, li saru dejjem iktar b'saħħithom;

41. Iqis li l-esklużjoni soċjali u d-diskriminazzjoni tal-komunitajiet ta' Roma huma fatti li seħħew minkejja l-istrumenti ġuridiċi, politiċi u finanzjarji stabbiliti fil-livell Ewropew sabiex din il-problema tingħeleb; josserva li l-isforzi b'mod imxerred u mhux ikkoordinat tal-Unjoni u tal-Istati Membri s'issa għadhom ma wasslux għal titjib strutturali u sostenibbli tas-sitwazzjoni tar-Roma, partikolarment fl-oqsma prinċipali bħall-aċċess għall-edukazzjoni, għall-alloġġ u għall-impjieg, u dan jikkostitwixxi falliment rikonoxxut pubblikament;

42. Jiddeplora n-nuqqas ta' politika globali u integrata tal-UE li speċifikament timmira d-diskriminazzjoni kontra r-Roma, sabiex jiġu ffaċċjati l-problemi prijoritarji tagħhom, hekk kif stabbilit b'ċertu numru ta' mekkaniżmi ta' kontroll tar-rispett tad-Drittijiet tal-Bniedem, inkluża l-evalwazzjoni ta' qabel is-sħubija li saret mill-Kummissjoni Ewropea, is-sentenzi tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem u r-rapporti tal-Aġenzija; jafferma li hija responsabilità kollettiva tal-Unjoni li tinstab soluzzjoni għal dawn il-problemi, li jikkostitwixxu waħda mill-iktar kwistjonijiet vasti u kumplessi fil-qasam tad-Drittijiet tal-Bniedem, u li l-Unjoni għandha tagħmel sforz konvint f'din id-direzzjoni;

43. Jenfasizza l-ħtieġa għal approċċ globali tan-non-diskriminazzjoni, ibbażat fuq id-Drittijiet tal-Bniedem, u li jirrefletti d-dimensjoni Ewropea tad-diskriminazzjoni kontra r-Roma; iqis li strateġija ta' qafas tal-Unjoni Ewropea għall-integrazzjoni tar-Roma għandu jkollha l-għan li ssolvi l-problemi li ġejjin:

- is-segregazzjoni tar-Roma fl-aċċess għall-alloġġ, l-esklużjoni tagħhom mill-impjieg u mit-tagħlim pubbliku,
- in-nuqqas ta' rispett frekwenti tad-drittijiet tagħhom, min-naħa tal-awtoritajiet pubbliċi u tas-sottorappreżentanzi politiċi,
- il-garanziji assolutament mhux biżżejjed kontra d-diskriminazzjoni razzjali fil-livell lokali, u programmi adegwati ta' integrazzjoni li mhumiex biżżejjed;

diskriminazzjoni fil-kura tas-saħħa, inkluża l-isterilizzazzjoni furzata u n-nuqqas ta' informazzjoni adegwata dwar l-ippjanar familjari u l-aċċess għall-kontraċezzjoni;

- diskriminazzjoni min-naħa tal-pulizija, partikolarment f'każijiet (intenzjonali) ta' sparar, nirien, swat u vjolenza oħra, li ma jsirx stħarriġ imparzjali dwarhom u li ħadd ma jiġi kkastigat għalihom; il-profili razzjali - fost l-oħrajn permezz tat-teħid ta' marki tas-swaba' u forom oħra ta' elaborazzjoni ta' profili - u setgħat kbar diskrezzjonali tal-pulizija, li jagħtu lok għal abbużi mingħajr konsegwenzi dixxiplinari; programmi ta' taħriġ u ta' sensibilizzazzjoni relatati man-non-diskriminazzjoni mill-pulizija, li spiss hemm nuqqas kbir tagħhom;

Ugwaljanza tal-opportunitajiet

44. Jistieden lill-Istati Membri biex iżidu r-rispett, il-protezzjoni u l-implimentazzjoni tad-drittijiet elenkati fil-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar l-Eliminazzjoni ta' Kull Forma ta' Diskriminazzjoni Kontra n-Nisa u jitlob lill-Istati Membri kkonċernati biex itemmu r-riżervi tagħhom u jirratifikaw il-Protokoll Fakultattiv ta' din il-Konvenzjoni[1],

45. Jappella sabiex tingħata attenzjoni speċjali lis-sitwazzjoni tan-nisa li jappartjenu għal minoranzi etniċi u dik ta' immigranti nisa, peress li l-marġinalizzazzjoni tagħhom hija msaħħa mid-diskriminazzjoni multipla kemm minn barra l-komunitajiet tagħhom, kif ukoll fi ħdanhom; jirrakkomanda l-adozzjoni ta' pjanijiet ta' azzjoni nazzjonali integrati b'mod li tiġi ffaċċjata b'mod effettiv id-diskriminazzjoni multipla, fuq kollox meta diversi entitajiet jieħdu f'idejhom il-problemi marbuta mad-diskriminazzjoni fi Stat Membru partikolari;

46. Jenfasizza li l-vjolenza kontra n-nisa minħabba s-sess tagħhom, partikolarment il-vjolenza domestika, għandha tkun rikonoxxuta u miġġielda, fil-livell Ewropew u nazzjonali, peress li din tikkostitwixxi ksur mifrux tad-drittijiet tan-nisa u ta' spiss sottovalutat, u jitlob għalhekk lill-Istati Membri biex jieħdu miżuri adegwati u effikaċi bil-għan li jiggarantixxu lin-nisa ħajja protetta minn kull vjolenza, billi titqies kif xieraq id-Dikjarazzjoni dwar l-Eliminazzjoni tal-Vjolenza Kontra n-Nisa[2]; jistieden lill-Kummissjoni biex tressaq proposta leġiżlattiva bil-għan li tiġi miġġielda l-vjolenza kontra n-nisa u li jiġu protetti l-vittmi;

47. Jenfasizza l-bżonn li tiżdied is-sensibilizzazzjoni pubblika tad-dritt għas-saħħa ġenesika u sesswali u jistieden lill-Istati Membri biex jistabbilixxu edukazzjoni sesswali adegwata, informazzjoni u servizzi kunfidenzjali ta' għoti ta' pariri, u li jiffaċilitaw il-metodi ta' kontraċezzjoni sabiex jiġu evitati tqala mhux mixtieqa u abborti illegali u riskjużi;

48. Jenfasizza illi, għalkemm sar xi progress f'dak li jikkonċerna l-impjieg tan-nisa u minkejja l-livell għoli ta' edukazzjoni tagħhom, huma għadhom qed jitħallsu inqas mill-irġiel għall-istess impjieg, u huma inqas preżenti fil-postijiet ta' teħid ta' deċiżjonijiet, u għadhom qed jitqiesu b'suspett min-naħa tal-persuni li jimpjegaw, minħabba raġunijiet ta' tqala u ta' maternità;

---

[1] Protokoll Fakultattiv għall-Konvenzjoni dwar l-Eliminazzjoni ta' Kull Forma ta' Diskriminazzjoni Kontra n-Nisa, adottat fil-15 ta' Ottubru 1999

[2] Dikjarazzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar l-Eliminazzjoni tal-Vjolenza kontra n-Nisa, adottata fl-20 ta' Diċembru 1993

49. Jitlob lill-Istati Membri u lill-imsieħba soċjali biex jieħdu l-miżuri neċessarji fil-ġlieda kontra t-turment sesswali u morali fuq il-post tax-xogħol;

50. Jinsisti dwar il-ħtieġa li n-nisa jkunu appoġġjati fil-karriera professjonali tagħhom; jagħfas lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri biex jippromwovu kemm il-liv tal-ġenituri maqsum kif ukoll il-liv tal-missirijiet, u li l-ispejjeż ta' maternità u ta' liv tal-ġenituri jiġu mutwalizzati, sabiex in-nisa ma jibqgħux jirrappreżentaw ħaddiema li jiswew iktar flus milli jiswew l-irġiel;

51. Jitlob lill-Istati Membri biex jiġġieldu, flimkien mal-imsieħba soċjali, kontra d-diskriminazzjoni fir-rigward tan-nisa tqal fis-suq tax-xogħol, u biex jieħdu l-miżuri kollha neċessarji biex jiġi żgurat livell għoli ta' protezzjoni għall-ommijiet; jitlob lill-Kummissjoni biex twettaq evalwazzjoni iktar dettaljata tal-konformità tad-dispożizzjonijiet nazzjonali mal-liġi Komunitarja f'dan il-qasam u biex, jekk ikun il-każ, tressaq kull proposta adegwata għal reviżjoni tal-leġiżlazzjoni Komunitarja;

52. Jiġbed l-attenzjoni lejn in-numru kbir ta' msieħba (il-parti l-kbira nisa) ta' ħaddiema indipendenti (prinċipalment fl-agrikultura), li l-istatus ġuridiku tagħhom huwa inċert f'bosta Stati Membri, u dan jista' joħloq problemi finanzjarji u ġuridiċi speċifiċi fir-rigward tal-aċċess għal-liv ta' maternità u għal-liv għall-mard, il-ġbir tal-punti għall-pensjoni u l-aċċess għas-sigurtà soċjali, kif ukoll f'każ ta' divorzju;

53. Jenfasizza l-importanza li jiġi żgurat li ċ-ċittadini ta' pajjiżi terzi li jidħlu fit-territorju tal-Unjoni Ewropea jkunu konxji mil-liġijiet eżistenti u mill-konvenzjonijiet soċjali fil-qasam tal-ugwaljanza bejn is-sessi fis-soċjetà tal-pajjiżi ospitanti, sabiex jiġu evitati sitwazzjonijiet diskriminatorji, li jirriżultaw minn nuqqas ta' fehma tal-kuntest ġuridiku u soċjali;

54. Jitlob lill-Istati Membri biex jirrifjutaw l-invokazzjoni tad-drawwa, tat-tradizzjonijiet jew ta' kwalunkwe kunsiderazzjoni reliġjuża oħra biex jiġġustifikaw xi forma ta' vjolenza kontra n-nisa, jew inkella l-adozzjoni ta' politiki li jistgħu jipperikolaw ħajjithom;

Orjentament sesswali

55. Iqis li l-kummenti diskriminatorji fformulati minn responsabbli politiċi jew reliġjużi kontra l-persuni omosesswali jżidu l-mibgħeda u l-vjolenza, u jitlob lill-entitajiet rispettivi li jmexxu biex jikkundannaw dawn il-kummenti;

56. Jilqa' l-pubblikazzjoni tal-ewwel rapport tematiku tal-Aġenzija, stabbilit fuq talba tiegħu u li jittratta "l-omofobija u d-diskriminazzjoni fuq il-bażi tal-orjentament sesswali fl-Istati Membri";

57. Ifakkar lill-Istati Membri kollha li, bi qbil mal-ġurisprudenza tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem, il-libertà li l-persuni jingħaqdu flimkien tista' tiġi eżerċitata, anke jekk l-opinjonijiet ta' dawk li jagħmlu użu minn dan id-dritt imorru kontra dawk tal-maġġoranza u li, għalhekk, il-projbizzjoni diskriminatorja ta' parati, kif ukoll kull nuqqas ta' rispett tal-obbligu li tingħata protezzjoni adegwata lil dawk li jipparteċipaw f'dawn il-parati, tmur kontra l-prinċipji garantiti mill-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem;

58. Jagħfas lill-Kummissjoni biex tressaq proposti li jiżguraw li l-Istati Membri japplikaw il-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku għall-koppji omosesswali, kemm jekk dawn ikunu miżżewġin kif ukoll jekk ikunu fi sħubija ċivili rreġistrata, partikolarment meta huma jeżerċitaw id-dritt tagħhom għall-moviment liberu, hekk kif jidher fil-liġi tal-UE;

59. Jitlob lill-Kummissjoni biex tibda studju dwar is-sitwazzjoni tal-persuni "transgender" fl-Istati Membri u fil-pajjiżi kandidati, partikolarment fir-rigward tar-riskji ta' turment u ta' vjolenza;

Ksenofobija

60. Jagħfas lill-Kunsill u lill-Kummissjoni, kif ukoll lid-diversi livelli ta' gvern lokali, reġjonali u nazzjonali tal-Istati Membri, biex jikkoordinaw il-miżuri tagħhom għall-ġlieda kontra l-antisemitiżmu u kontra l-attakki fuq il-gruppi minoritarji, inklużi r-Roma u ċ-ċittadini ta' pajjiżi terzi fl-Istati Membri, b'tali mod illi jobbligaw rispett tal-prinċipji ta' tolleranza u ta' non-diskriminazzjoni u biex tiġi promossa l-integrazzjoni soċjali, ekonomika u politika;

61. Jagħfas lill-Istati Membri biex jikkastigaw b'determinazzjoni kull turija ta' mibgħeda li tiġi espressa fi programmi razzisti fil-midja u f'artikli li jxerrdu diskors intolleranti, permezz ta' reati odjużi kontra r-Roma, l-immigranti, il-barranin u l-gruppi minoritarji l-oħra, kif ukoll permezz ta' gruppi mużikali matul kunċerti neo-nazzisti, li spiss jitħallew isiru fil-pubbliku mingħajr l-ebda konsegwenza;

Il-persuni anzjani u l-persuni b'diżabilità

62. Jitlob lill-imsieħba soċjali biex jagħmlu sforz sostanzjali sabiex jeliminaw id-diskriminazzjoni bbażata fuq id-diżabilità jew fuq l-età u biex itejbu radikalment l-aċċess tal-persuni anzjani u tal-persuni b'diżabilità għas-suq tax-xogħol u għall-programmi ta' taħriġ;

63. Iqis li huwa importanti li jiġi żgurat li dawk kollha li jkunu jeħtieġu kuri ġerjatriċi jew kura għal marda jew diżabilità jkollhom aċċess għal kuri u trattamenti ta' kwalità għolja;

Il-forzi armati

64. Ifakkar li d-drittijiet fundamentali ma jieqfux sal-bibien tal-għassa, u li japplikaw ukoll bis-sħiħ għaċ-ċittadini bl-uniformi, jiġifieri għall-istaff tal-forzi armati;

65. Jirrakkomanda lill-Istati Membri kollha tal-Unjoni biex jiggarantixxu lill-istaff militari tagħhom id-dritt li joħolqu assoċjazzjonijiet professjonali, jissieħbu u jipparteċipaw attivament fihom, kif ukoll li jinnegozjaw kollettivament sabiex jiddefendu l-interessi soċjali tagħhom;

66. Jitlob lill-Istati Membri biex jagħtu lill-istaff militari attiv tagħhom id-dritt li joħorġu għall-elezzjoniijiet u li jissieħbu f'partiti politiċi demokratiċi;

67. Jirrakkomanda lill-Istati Membri biex joħolqu istituzzjoni ċivili indipendenti, "Ombudsman", inkarigat prinċipalment milli jiggarantixxi li d-drittijiet fundamentali jiġu rispettati fil-forzi armati;

Migranti u refuġjati

Aċċess għall-protezzjoni

68. Jinsab maħsud bid-destin traġiku tal-persuni li jmutu filwaqt li jkunu qed jipprovaw jilħqu t-territorju Ewropew, minħabba li l-mezzi ta' migrazzjoni legali lejn l-Unjoni Ewropea minn pajjiżi terzi huma kważi ineżistenti, u dan iqiegħed lill-migranti f'idejn dawk li jgħaddu n-nies minn post għall-ieħor jew f'idejn it-traffikanti, u b'hekk jissograw ħajjithom sabiex iwettqu l-vjaġġ sal-Ewropa, u dan jikkawża eluf ta' mwiet kull sena;

69. Jitlob lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri biex jistabbilixxu politiki ta' migrazzjoni realistiċi u fuq medda twila ta' żmien kif ukoll regoli iktar flessibbli għall-persuni li jitolbu l-ażil, minflok jikkonċentraw l-isforzi kollha tagħhom fuq il-prevenzjoni tal-immigrazzjoni illegali, billi jużaw numru dejjem jikber ta' miżuri ta' kontroll fil-fruntieri, li għandhom in-nuqqas ta' mekkaniżmi neċessarji għall-identifikazzjoni ta' persuni potenzjali li jitolbu l-ażil fil-fruntieri tal-Ewropa, u dan iwassal għal ksur tal-prinċipju tan-"non-refoulement", hekk kif imniżżel fil-Konvenzjoni tal-1951 dwar l-istatus tar-refuġjati;

70. Jitlob lill-Kunsill sabiex jiċċara l-irwoli tal-Aġenzija Ewropea għall-ġestjoni tal-koperazzjoni operattiva fil-fruntieri esterni tal-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea (FRONTEX) u tal-Istati Membri, minħabba li hemm nuqqas ta' ċarezza u ta' trasparenza fir-rigward tal-portata eżatta tal-ħidma ta' koordinazzjoni tal-FRONTEX, u tal-modi kif jitwettqu l-operazzjonijiet, sabiex jiġi garantit li l-kontrolli fil-fruntieri jitwettqu fir-rispett tad-Drittijiet tal-Bniedem; iqis li huwa urġenti li jiġi emendat il-mandat tal-FRONTEX, sabiex jinkludi s-salvataġġ fl-ibħra;

71. Jitlob lill-Kunsill u lill-Kummissjoni sabiex jabilitaw lill-FRONTEX ħalli tistabbilixxi koperazzjoni strutturata mal-Aġenzija u mal-Kummissarju Għoli għar-Refuġjati tan-Nazzjonijiet Uniti (UNHCR), sabiex jiġu faċilitati l-operazzjonijiet li jqisu l-protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem;

72. Jinsab imħasseb dwar il-fatt li t-tendenza li l-kontrolli fil-fruntieri jinżammu dejjem iktar 'il bogħod mill-fruntieri ġeografiċi tal-UE jagħmel diffiċli ferm il-kontroll ta' xi jkun għaddej meta l-persuni li jixtiequ jitolbu status ta' refuġjati u dawk li jkollhom bżonn protezzjoni internazzjonali jidħlu f'kuntatt mal-awtoritajiet ta' pajjiż terz;

73. Jitlob li jkun hemm armonizzazzjoni fil-livell Ewropew tal-kriterji skont liema jingħata r-rikonoxximent ta' status ta' refuġjat bil-għan li r-rata ta' rikonoxximent ta' dan l-istatus tkun indaqs fl-Istati Membri kollha; josserva fil-fatt li s-sistema attwali toħloq "lotterija tal-ażil", hekk kif juru r-rati kompletament differenti ta' rikonoxximent tal-istatus ta' refuġjati fost il-gruppi simili ta' persuni li jitolbu l-ażil fid-diversi Stati Membri; jenfasizza li l-kriterji għandhom jirrispettaw standards għoljin, u mhux minimi, peress li l-kapaċità li jintlaqgħu u jiġu protetti l-persuni li jitolbu ażil tikkostitwixxi punt identitarju tas-soċjetajiet Ewropej tagħna;

Adattament tas-Sistema ta' Dublin

74. Jinsab inkwetat dwar il-prattika ta' bosta Stati Membri li, permezz ta' restrizzjonijiet proċedurali applikati għat-"trasferimenti ta' Dublin", jiċħdu t-talbiet għall-ażil imressqa mingħajr ma jkun hemm il-persuni li jkunu għamluhom, jew iqisu t-talba kkanċellata minħabba l-assenza ta' dawn tal-aħħar, u dan jiċħad potenzjalment bosta persuni mill-possibilità li jaraw li t-talba tagħhom tiġi eżaminata, jew li jkunu jistgħu jappellaw ċaħda;

75. Jikkundanna wkoll l-użu sistematiku minn ċerti Stati Membri tad-detenzjoni ta' min jitlob l-ażil waqt li jkun qed jistenna li jiġi ttrasferit lejn l-Istat responsabbli mit-talba tiegħu; iqis li dawn il-persuni ma għandhomx ikunu soġġetti għal detenzjoni;

Akkoljenza

76. Jitlob lill-Istati Membri kollha biex japplikaw ukoll id-dispożizzjonijiet tad-direttiva dwar l-Akkoljenza għat-"trasferimenti ta' Dublin" u biex jinkludu wkoll iz-zoni li huma esklużi minnha bħaċ-ċentri ta' detenzjoni u z-zoni ta' transitu; jinsisti dwar il-fatt li kundizzjonijiet ta' akkoljenza adegwati huma essenzjali għat-tħaddin ta' proċedura ta' ażil ġusta u effikaċi, u li l-akkoljenza għandha tiżgura l-benessri u d-dinjità ta' kull persuna;

77. Jitlob lill-Istati Membri biex jorganizzaw akkoljenza materjali li tkun tista' tiżgura livell ta' għajxien tajjeb biżżejjed għas-saħħa u t-trejjiq tal-persuni kollha li jitolbu ażil;

78. Jitlob lill-Kummissjoni biex tkompli tevalwa riġorużament it-traspożizzjoni tad-direttiva dwar l-Akkoljenza sabiex in-nuqqas ta' traspożizzjoni jew it-traspożizzjoni parzjali tagħha ma twasslux lil bosta Stati Membri għal prattiki li jkunu ta' standard iktar baxx mill-istandards minimi imposti mid-direttiva;

79. Ifakkar li l-migranti li ma jressqux talba għall-ażil għandhom ukoll jintlaqgħu fi strutturi nodfa u adegwati, fejn huma jkunu jistgħu jiġu mgħarrfa - bl-għajnuna ta' interpreti u ta' ombudsmen kulturali mogħtija taħriġ adegwat - bid-drittijiet u bil-possibilitajiet tagħhom skont il-liġi tal-pajjiż ospitanti, il-liġi Komunitarja u l-konvenzjonijiet internazzjonali; jenfasizza li l-istrutturi ta' akkoljenza ma jistgħux ikunu strutturi ta' detenzjoni;

80. Jitlob li tingħata attenzjoni partikolari lis-sitwazzjoni tat-tfal refuġjati, li jitolbu l-ażil u li huma migranti, u tat-tfal ta' ġenituri li jitolbu l-ażil, refuġjati jew li ma jkollhomx dokumenti, sabiex jiġi żgurat li kull tifel u tifla jkunu jistgħu jeżerċitaw bis-sħiħ id-drittijiet tagħhom, hekk kif definiti fil-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-drittijiet tat-tfal, u fosthom id-dritt għan-non-diskriminazzjoni, filwaqt li jitqiesu qabel kollox l-interessi tat-tifel jew tifla fl-azzjonijiet kollha li jseħħu; jikkundanna l-iżvilupp f'ċerti Stati Membri ta' sistema doppja għall-edukazzjoni, u ta' kura tas-saħħa u għajnuna differenti għat-tfal taċ-ċittadini u dawk tal-persuni mhux ċittadini; jikkundanna s-sitwazzjonijiet fejn tkun ngħatat prijorità lill-applikazzjoni tal-liġijiet relatati mal-immigrazzjoni fuq id-dispożizzjonijiet għall-protezzjoni tat-tfal;

81. Jitlob li tingħata attenzjoni partikolari lill-minorenni mhux akkumpanjati u lil dawk mifruda mill-ġenituri tagħhom, li jaslu fit-territorju tal-Unjoni permezz ta' immigrazzjoni illegali, u jenfasizza l-obbligu tal-Istati Membri li jagħtuhom għajnuna u protezzjoni speċjali; jitlob lill-awtoritajiet kollha - lokali, reġjonali, nazzjonali - u lill-istituzzjonijiet

Ewropej, sabiex jikkoperaw b'mod regolari u ta' spiss għall-protezzjoni ta' dawn it-tfal minn kwalunkwe tip ta' vjolenza u ta' sfruttament, li jiżguraw li jingħatalhom tutur mingħajr dewmien, li tingħatalhom għajnuna legali, li tiġi mfittxa familthom u li jittejbu l-kundizzjonijiet tal-akkoljenza tagħhom, permezz ta' alloġġ adegwat, aċċess għall-faċilità tas-servizzi tal-kura tas-saħħa, l-edukazzjoni u t-taħriġ, partikolarment tat-tagħlim tal-lingwa uffiċjali tal-pajjiż ospitanti, tat-taħriġ professjonali u ta' integrazzjoni kompleta fis-sistema skolastika;

82. Ifakkar li d-detenzjoni amministrattiva ta' tfal m'għandhiex teżisti, u li t-tfal akkumpanjati minn familthom jistgħu biss jinżammu f'ċirkostanzi realment eċċezzjonali, għall-iqsar żmien possibbli u unikament jekk detenzjoni tkun fl-interess tagħhom, bi qbil mal-Artikoli 3 u 37(b) tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tat-Tfal;

Integrazzjoni

83. Jitlob li jkun hemm iktar koordinazzjoni tal-politiki nazzjonali ta' integrazzjoni taċ-ċittadini ta' pajjiżi terzi u ta' inizjattivi Ewropej f'dan il-qasam; jenfasizza li prinċipji bażiċi komuni għal kuntest Ewropew koerenti f'dan il-qasam għandhom jiggarantixxu li l-politika ta' integrazzjoni tinkludi, u tmur oltre, il-politika kontra d-diskriminazzjoni u hija estiża għal ċerti oqsma, bħall-impjieg u l-edukazzjoni;

84. Jitlob li jiġu żviluppati programmi ta' inklużjoni maħsuba għall-prevenzjoni ta' tensjoni potenzjali bejn il-migranti intra-Komunitarji u l-komunitajiet awtoktoni fil-kuntest tal-fenomenu tal-migrazzjoni ta' wara t-tkabbir;

85. Iqis li l-iktar bżonn urġenti tal-minoranzi ta' oriġini ta' immigranti hija li jintegraw malajr kemm jista' jkun fis-soċjetà tal-pajjiż fejn huma jgħixu, filwaqt li jiġi żgurat li dan iseħħ fi spirtu ta' reċiproċità; iqis li huwa wkoll importanti li jiġi rikonoxxut id-dritt ta' kull persuna li tkun twieldet u tgħix fi Stat Membru li jkollha aċċess għad-drittijiet ċivili marbuta maċ-ċittadinanza, anke f'każijiet fejn il-persuna ma tistax jew ma tixtieqx tiġi naturalizzata;

86. Jinsab inkwetat dwar il-fatt li n-nuqqas ta' politiki effikaċi ta' integrazzjoni jista' joħloq l-esklużjoni ta' mijiet ta' persuni mhux ċittadini u ta' persuni mingħajr stat mill-ħajja professjonali, soċjali u politika;

Ritorn

87. Huwa serjament inkwetat dwar is-sitwazzjoni dejjem iktar prekarja tal-persuni li jitolbuażil, li t-talba tagħhom tkun ġiet miċħuda fl-Ewropa minħabba l-ineffiċjenza amministrattiva, proċeduri ta'ażil twal wisq, ritorn qabel iż-żmien jew lejn pajjiżi mhux siguri, l-użu dejjem ikber tad-detenzjoni qabel ir-ritorn, ritorn inadegwat ta' persuni vulnerabbli, irtir tal-għajnuna soċjali li jisforza ritorn u proċeduri ta' ritorn inadegwati;

88. Jinsisti dwar il-fatt li l-persuni għandhom biss jintbagħtu lura f'pajjiżhom wara eżami ġust u sħiħ tat-talba tagħhom; iqis li meta ritorn ikun impossibbli jew inuman minħabba s-sitwazzjoni kritika fir-rigward tar-rispett tad-Drittijiet tal-Bniedem fil-pajjiż ta' oriġini, il-persuni għandhom jirċievu permess ta' soġġorn li jippermettilhom jibqgħu fil-pajjiż ta' residenza b'mod regolari;

89. Jenfasizza li hija responsabilità tal-Istati Membri li jikkontrollaw il-kundizzjonijiet ta' ħajja u ta' integrazzjoni tal-persuni mibgħuta lura fil-pajjiż ta' oriġini tagħhom u li jieħdu miżuri sabiex jiżguraw li dawn il-persuni jkollhom għajnuna adegwata; iqis li huwa iktar urġenti li jiġi stabbilit segwitu għas-sitwazzjoni tal-migranti li jkunu marru f'pajjiżi ta' transitu;

Żamma u ftehimiet ta' ammissjoni mill-ġdid

90. Jinsab inkwetat dwar il-fatt li, sa minn bosta snin, in-numru ta' ċentri ta' detenzjoni għall-barranin żdied fl-Istati Membri u fil-fruntieri tagħhom; jitlob li, fuq il-bażi ta' bosta rapporti, inklużi dawk tad-delegazzjonijiet tal-Kumitat tiegħu għal-Libertajiet Ċivili, il-Ġustizzja u l-Intern, li juru ksur frekwenti tad-Drittijiet tal-Bniedem, jittieħdu l-azzjonijiet li ġejjin:

    - jiġi żgurat aċċess tal-NGOs speċjalizzati fil-protezzjoni tad-drittijiet fundamentali tal-migranti u tal-persuni li jitolbuażil, b'tali mod illi l-preżenza tagħhom fiċ-ċentri ta' żamma tkun imniżżla fil-liġi u ma tkunx biss kwistjoni ta' rieda tajba,

    - tiġi stabbilita entità ta' kontroll indipendenti fil-livell Ewropew responsabbli mis-sorveljanza taċ-ċentri ta' żamma f'termini ta' protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem,

    - l-Aġenzija tintalab biex, fuq bażi annwali, tagħti rapport li janalizza s-sitwazzjoni tal-persuni li jinsabu fiċ-ċentri ta' żamma taħt l-awtorità tal-Istati Membri, fi ħdan il-fruntieri tagħhom jew lil hinn minnhom, u li tressqu lill-Parlament Ewropew;

91. Jinsab inkwetat minħabba li, sa mill-2002, il-klawsoli ta' ammissjoni mill-ġdid huma inklużi fil-maġġor parti tal-ftehimiet bilaterali konklużi mill-UE ma' pajjiżi terzi, inkluż fil-ftehimiet kummerċjali, li jwasslu għalhekk għal esternalizzazzjoni dejjem tikber tal-politika migratorja tal-Unjoni Ewropea, li hija kkaratterizzata minn kontroll parlamentari insuffiċjenti, kemm fil-livell Ewropew kif ukoll f'dak nazzjonali; jitlob għalhekk lill-Kummissjoni u lill-Kunsill sabiex iwaqqfu din il-prattika u, fil-każijiet fejn dawn il-klawsoli xorta jiddaħħlu, li jinvolvu lill-Parlament Ewropew sa minn fażi bikrija tan-negozjati ta' din il-ftehima u biex iressqulu rapport regolari dwar in-numru ta' persuni mkeċċija mill-UE fuq il-bażi ta' dawn il-klawsoli;

Libertà tal-espressjoni

92. Jiddefendi l-libertà tal-espressjoni bħala valur fundamentali tal-UE; iqis li hija għandha tiġi eżerċitata fil-limiti tal-leġiżlazzjoni, flimkien mar-responsabilità personali, u għandha tkun ibbażata fuq ir-rispett tal-liġi u tas-sensibilitajiet tal-oħrajn; jirrikonoxxi li l-bilanċ bejn dawn l-esiġenzi dejjem għandu jkun is-suġġett ta' dibattitu demokratiku;

93. Jilqa' s-sitwazzjoni globalment sodisfaċenti tal-libertà tal-istampa fl-Istati Membri, billi 25 fosthom jinsabu fost l-ewwel ħamsin tal-"Klassfika Dinjija 2007 tal-libertà tal-istampa" tar-Reporters sans Frontieres, filwaqt li l-Bulgarija u l-Polonja jinsabu rispettivament fil-51 u fis-56 post;

94. Jitlob lill-Istati Membri, li dawn l-aħħar snin użaw l-istituzzjonijiet ġudizzjarji tagħhom biex jiksru d-dritt tal-ġurnalisti għas-sigriet tas-sorsi tagħhom, sabiex itejbu l-leġiżlazzjoni tagħhom u l-prattiki bi qbil mas-sentenza tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet

tal-Bniedem tas-27 ta' Marzu 1996 u mar-Rakkomandazzjoni tal-Kumitat tal-ministri tal-Kunsill tal-Ewropa dwar id-dritt tal-ġurnalisti li ma jikxfux is-sorsi tagħhom ta' informazzjoni[1], billi l-ksur ta' dan id-dritt illum jikkostitwixxi l-ikbar theddida għal-libertà tal-espressjoni tal-ġurnalisti fl-UE u li ma kienx hemm titjib sinifikattiv ta' din is-sitwazzjoni f'dawn l-aħħar snin;

95. Iqis il-libertà tal-espressjoni u l-indipendenza tal-istampa bħala drittijiet universali, li ma jistgħux jiġu kompromessi mill-ebda individwu jew grupp li jħossu attakkat minn dak li jinkiteb jew jintqal; jenfasizza fl-istess ħin li d-dritt għal kumpens f'każijiet ta' aħbar falza jew ta' diffamazzjoni għandu jkun iggarantit mill-qrati bi qbil mal-leġiżlazzjoni eżistenti;

96. Iqis li l-libertà tal-istampa dejjem għandha tiġi eżerċitata fil-limiti tal-liġi, iżda fl-istess ħin jinsab inkwetat dwar il-fatt li t-tendenza ta' dawn l-aħħar snin li ċerti suġġetti ma jissemmewx fid-dibattiti pubbliċi, f'ħafna Stati Membri, twassal għal forma ta' ċensura mhux uffiċjali jew għal awtoċensura fil-midja;

Drittijiet tat-tfal

Vjolenza, faqar u xogħol

97. Jikkundanna kull forma ta' vjolenza fuq it-tfal u jinsisti b'mod partikolari dwar il-bżonn li jiġu miġġielda l-iktar forom kurrenti ta' vjolenza fl-Istati Membri; l-abbużi sesswali, il-vjolenza fil-familja, il-kastigi fuq il-ġisem fl-iskejjel u diversi forom ta' abbużi fl-istituzzjonijiet; jitlob li jiġu stabbiliti mekkaniżmi siguri, kunfidenzjali u aċċessibbli, li jippermettu lit-tfal fl-Istati Membri kollha li jiddenunċjaw il-vjolenza, u li jiżguraw li dawn l-episodji jirċievu ħafna attenzjoni;

98. Jitlob lill-Istati Membri biex jimplimentaw miżuri drastiċi għall-projbizzjoni ta' diversi forom ta' sfruttament tat-tfal, inkluż l-isfruttament għall-prostituzzjoni, it-traffikar tad-drogi, is-serq minn ġol-bwiet, l-użu tat-tfal bħala tallaba u kull forma oħra ta' sfruttament;

99. Jitlob lit-tlettax-il Stat Membru li għad m'għandhomx leġiżlazzjoni f'dan il-qasam sabiex jipprojbixxu kompletament il-kastigi fuq il-ġisem, bi qbil mal-Istudju 2006 tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-vjolenza fuq it-tfal, li jikkaratterizza dan it-tip ta' vjolenza bħala l-iktar tip li jintuża fuq it-tfal bħalissa;

100. Jenfasizza l-bżonn li jiġi żgurat li l-politiki kollha, kemm fil-livell tal-UE kif ukoll fil-livell nazzjonali, iqisu l-eliminazzjoni tal-ħidma tat-tfal fil-forom kollha tagħha; iqis li l-edukazzjoni *full-time* hija l-aħjar mezz biex tissolva l-problema, kemm biex jiġu evitati abbużi simili kif ukoll biex fil-ġejjieni jinkiser iċ-ċirku vizzjuż tal-analfabetiżmu u tal-faqar;

101. Josserva li f'ċerti Stati Membri, eluf ta' tfal jiġu impjegati fl-agħar forom ta' impjiegi fir-reġjuni urbani u rurali, u jitlob għalhekk lill-Istati Membri li jaffaċċjaw din il-problema bis-saħħa billi japplikaw il-liġijiet nazzjonali tagħhom b'mod rigoruż, kif ukoll billi jorganizzaw kampanji ta' edukazzjoni nazzjonali immirati kemm għat-tfal kif ukoll għall-ġenituri;

[1] (Rakkomandazzjoni R(2007 7)

102. Ifakkar li madwar 20% tat-tfal fl-UE jgħixu taħt il-limitu tal-faqar u li l-iktar vulnerabbli fosthom jiġu minn familji b'ġenitur wieħed u/jew għandhom ġenituri li twieldu barra l-pajjiż; jinsisti għalhekk fuq il-fatt li għandhom jittieħdu miżuri adegwati ta' għajnuna, iffukati fuq il-bżonnijiet tat-tfal, inklużi miżuri ta' appoġġ lill-familji, u jitlob lill-Istati Membri, partikolarment lil dawk li għandhom l-ogħla rati ta' faqar, sabiex jadottaw l-objettivi ambizzjużi u li jistgħu jitwettqu biex jitnaqqas il-faqar tat-tfal;

103. Jistieden lill-Kummissjoni sabiex tfittex l-integrazjoni tad-diversi strateġiji li speċifikament jindirizzaw il-faqar tat-tfal, il-qgħad fost iż-żgħażagħ u l-inklużjoni soċjali tal-minoranzi fi ħdan l-istrateġiji tal-iżvilupp rilevanti, inkluż fid-Dokumenti ta' Strateġija għat-Tnaqqis tal-Faqar u l-Programmi Indikattivi;

Diskriminazzjoni

104. Jitlob lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri biex jagħtu attenzjoni partikolari lid-diskriminazzjoni diversa li tikkonċerna lit-tfal, li spiss tkun ta' diversi tipi, u jbagħtu minnha partikolarment it-tfal tat-toroq li jappartjenu għal minoranzi etniċi u għal gruppi ta' migranti, kif ukoll it-tfal b'diżabilità, u li twassal għal nuqqas ta' aċċess għall-edukazzjoni u għall-kura tas-saħħa;

105. Jitlob li t-tfal Roma b'mod partikolari - iżda mhux biss - fl-Istati Membri fejn ir-Roma jikkostitwixxu minoranzi etniċi importanti, ikunu koperti minn miżuri speċifiċi, bil-għan li tiġi eliminata d-diskriminazzjoni, is-segregazzjoni, l-esklużjoni soċjali u skolastika, li huma spiss vittmi tagħhom dawn it-tfal; jitlob partikolarment lill-Istati Membri biex jagħmlu sforz sabiex jeliminaw ir-rappreżentazzjoni żejda u mhux ġustifikata tat-tfal Roma fl-istituzzjonijiet għal persuni b'diżabilità mentali, biex jorganizzaw il-promozzjoni ta' kampanji għall-iskolarità u jiġġieldu l-fenomenu li ma tingħatax karta tal-identità lil bosta tfal Roma;

106. Jagħfas lill-Istati Membri biex jeliminaw kull restrizzjoni fid-drittijiet tal-ġenituri li jkollhom kuntatt mat-tfal tagħhom, dovuta għal differenzi fin-nazzjonalità, partikolarment b'relazzjoni mal-għażla tagħhom li jitkellmu lingwa oħra li mhijiex dik uffiċjali f'pajjiż partikolari, minħabba li dawn il-prattiki jipperikolaw l-interessi tat-tfal ikkonċernati u jiddiskriminaw il-ġenituri u t-tfal fuq il-bażi tal-lingwa;

Ġustizzja għaż-żgħażagħ

107. Iqis li detenzjoni tad-delinkwenti minorenni għandha biss tintuża bħala l-aħħar miżura, u għandha ssir għal perjodu limitat kemm jista' jkun, u jitlob għalhekk li jiġu previsti alternattivi għall-priġunija tal-minorenni; jinsisti li jiġu garantiti miżuri ta' rijedukazzjoni, bħal servizz lill-komunità, sabiex tiġi żgurata r-rijintegrazzjoni soċjali u professjonali ta' dawn il-perusni;

108. Josserva li l-età ta' responsabilità kriminali mhijiex l-istess fl-Istati Membri kollha u jinsab inkwetat dwar il-fatt li f'ċerti Stati Membri, it-tfal jitressqu quddiem il-qorti għall-adulti b'mod regolari, u li fi Stati Membri oħrajn, qrati speċjalizzati għall-minorenni jinsabu magħluqa; jitlob lill-Istati Membri biex jarmonizzaw is-sistemi ġurisdizzjonali tagħhom sabiex l-ebda minorenni ma jiġi ġġudikat bl-istess mod bħall-adulti;

109. Jitlob lill-Istati Membri kollha sabiex jiżguraw rappreżentazzjoni effikaċi u indipendenti tat-tfal fil-proċeduri ġudizzjarji jew kważi-ġudizzjarji kollha li jikkonċernawhom, u li dawn ikollhom tutur mogħti lilhom legalment, meta l-ebda membru tal-familja tagħhom ma jista' jaġixxi f'isimhom; jenfasizza li t-tfal kollha, inklużi dawk li jitqegħdu f'istituzzjonijiet ta' kura ġudizzjarja, għandhom jiġu infurmati mill-awtoritajiet dwar l-eżistenza ta' mekkaniżmi ta' appell;

Għajnuna lit-tfal

110. Jitlob lill-Istati Membri sabiex jaġixxu b'tali mod li jiggarantixxu d-dritt tat-tfal li jkollhom familja, u li għalhekk jagħmlu li jistgħu biex isibu soluzzjonijiet effikaċi biex jiġi evitat l-abbandun tat-tfal; jitlobhom biex ma jimxux mal-politika tal-istituzzjonijiet il-kbar u biex jirriformaw, jiżviluppaw u jsaħħu l-istrutturi edukattivi alternattivi effikaċi bbażati fuq il-familja u fuq il-komunità; jitlob lill-Kummissjoni biex tistudja u tipproponi definizzjoni komuni tal-adozzjoni internazzjonali u politika tal-UE f'dan il-qasam;

111. Jagħfas lill-Istati Membri biex jieħdu l-miżuri neċessarji li jippermettu li tiġi żgurata l-kwalità tal-istrutturi ta' akkoljenza għat-tfal, u f'dawn għandu jiġi inkluż it-taħriġ professjonali għal tul ta' żmien, kundizzjonijiet ta' xogħol tajbin u salarju deċenti għal dawk li bħala professjoni jieħdu ħsieb it-tfal; jenfasizza li strutturi bħal dawn u l-istaff tagħhom jagħtu lit-tfal il-bażijiet solidi għall-ġejjieni tagħhom u huma wkoll ta' benefiċċju għall-ġenituri tagħhom, partikolarment dawk li jaħdmu ħafna jew lill-familji b'ġenitur wieħed, u li jagħtu wkoll alternattiva lit-tfal, li l-kuntest familjari tagħhom huwa defiċjenti jew ineżistenti;

112. Josserva li d-disponibilità ta' gwardjan tat-tfal ta' età żgħira permezz ta' istituzzjonijiet kollettivi (crèches, skejjel) hija waħda mill-aħjar mezzi sabiex tissolva l-problema tal-bilanċ bejn il-ħajja familjari u dik professjonali u biex sa minn fażi bikrija tal-iżvilupp tat-tfal, tiġi żgurata l-ugwaljanza tal-opportunitajiet u s-soċjalizzazzjoni tagħhom;

Parteċipazzjoni

113. Ifakkar li t-tfal għandhom id-dritt li jesprimu l-opinjoni tagħhom, skont l-età u l-maturità tagħhom, u jeħtieġ li tingħatalhom il-possibilità li jagħmlu parti minn grupp ta' tfal jew minn assoċjazzjoni b'tali mod illi jiltaqgħu ma tfal oħra u jesprimu ruħhom f'dan il-kuntest; jitlob għalhekk lill-Istati Membri u lill-awtoritajiet lokali sabiex jiffavorixxu l-proġetti bil-għan li t-tfal jingħataw il-kapaċità li jesprimu ruħhom b'dan il-mod, fil-kuntest ta' kunsilli u parlamenti lokali għat-tfal, filwaqt li jiġi żgurat li l-iktar tfal eskluži jkunu involuti u li l-informazzjoni fir-rigward ta' dawn l-attivitajiet tkun imxerrda ħafna fost it-tfal;

114. Jilqa' l-fatt li l-Kummissjoni llanċjat Forum li jgħaqqad ir-rappreżentanti tal-istituzzjonijiet Ewropej u l-organizzazzjonijiet nazzjonali u internazzjonali li jaħdmu fil-qasam tad-drittijiet tat-tfal; iqis li l-parteċipazzjoni tat-tfal għandha tkun waħda mill-objettivi ewlenin tal-Forum u għalhekk jitlob lill-Kummissjoni biex tiżgura l-parteċipazzjoni tat-tfal fil-fażijiet kollha tal-Forum;

115. Iqis li huwa importanti li l-informazzjoni dwar id-drittijiet tat-tfal taslilhom b'mod aċċessibbli u b'mezzi adegwati: jitlob lill-Kummissjoni biex tiżviluppa għodda ta'

komunikazzjoni effikaċi, li ttejjeb l-għarfien li għandhom it-tfal tad-drittijiet tagħhom, is-sitwazzjoni tat-tfal fl-Istati Membri u l-attivitajiet tal-UE f'dan il-qasam;

Drittijiet soċjali

116. Iqis li l-faqar u l-esklużjoni soċjali ma jistgħux jiġu miġġielda ħlief billi jiġu garantiti d-drittijiet ekonomiċi u soċjali ta' kulħadd; japprova f'dan ir-rigward id-deċiżjoni li s-sena 2010 issir is-Sena Ewropea għall-Ġlieda kontra l-Faqar u l-Esklużjoni Soċjali; jitlob lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri biex jistabbilixxu u biex jilħqu objettivi ambizzjużi f'dan ir-rigward;

117. Jinsisti dwar il-fatt li hemm numru ta' drittijiet fundamentali indiviżibbli u interdipendenti, li għandhom jiġu garantiti lill-bnedmin kollha;

118. Jitlob lill-Istati Membri li għadhom ma rratifikawx il-Karta soċjali Ewropea riveduta tal-Kunsill tal-Ewropa sabiex jagħmlu dan mingħajr aktar dewmien;

Faqar

119. Jenfasizza li l-politiki ta' "inklużjoni attiva" tal-iktar persuni mbegħda mis-suq tax-xogħol għandhom jingħataw dejjem iktar importanza;

120. Jixtieq li jkun hemm integrazzjoni reali tad-dimensjoni soċjali fil-politiki kollha tal-UE;

121. Jieħu impenn favur mudell ta' żvilupp soċjali u sostenibbli li jkun koerenti b'approċċ ibbażat fuq id-drittijiet soċjali u li jkun prinċipalment immirat lejn żieda fil-koeżjoni soċjali;

122. Jitlob li jitwaqqfu strumenti fil-livell Ewropew bil-għan li jiġu stabbiliti regoli soċjali ta' livell għoli, sabiex jiġi garantit aċċess lil kulħadd għal livell deċenti ta' dħul finanzjarju u għal servizzi ta' interess ġenerali ta' kwalità għolja;

123. Iqis li aċċess universali għal servizzi ta' interess ġenerali jikkostitwixxi dritt soċjali importanti;

124. Ifakkar li l-ġlieda kontra l-faqar għandha ssir fi sħubija mal-iktar popolazzjonijiet foqra, li huma l-iktar ikkonċernati u għalhekk l-iktar li jistgħu jagħtu xhieda tal-konsegwenzi tan-nuqqas ta' aċċess għad-drittijiet, u kif għandha tissolva din il-problema; Jixtieq li tiġi stabbilita demokrazija parteċipattiva li tagħti attenzjoni speċjali lill-parteċipazzjoni tal-persuni li jgħixu l-faqar, l-esklużjoni, id-diskriminazzjonijiet u l-inugwaljanzi huma nnifishom;

Saħħa

125. Jinsisti dwar il-fatt li l-irwol prinċipali f'kull sistema ta' kura tas-saħħa u ta' kura fuq medda twila ta' żmien għandu jkun tal-individwu bħala benefiċjarju tas-servizzi, u li d-drittijiet tiegħu huma prijoritarji meta mqabbla ma kemm irendu s-servizzi pubbliċi ta' kura tas-saħħa;

126. Josserva li ċerti Stati Membri qed iżidu l-parti mill-ispejjeż għall-kura tas-saħħa li għandha titħallas mill-pazjenti, u jitlob f'dan ir-rigward li l-gruppi żvantaġġjati jkun jista' jibqa' jkollhom aċċess għal kura tas-saħħa adegwata u mingħajr ħlas; jinsisti dwar il-fatt li l-kopertura universali għandha tkun ibbażata fuq is-solidarjetà u għandha tipprovdi mezz ta' sigurtà kontra l-faqar u l-esklużjoni soċjali, li jkun ta' benefiċċju partikolari għal dawk li għandhom dħul finanzjarju baxx u għal dawk li l-istat ta' saħħithom jeħtieġ kura intensiva, fit-tul u għalja;

127. Jitlob lill-gvernijiet tal-Istati Membri biex jagħmlu sforz favur il-koordinazzjoni ta' programmi sanitarji preventivi mmirati lejn gruppi ta' età differenti u li jinkludu prijoritarjament il-promozzjoni tas-saħħa u l-edukazzjoni għas-saħħa, u li jagħtu ħafna iktar prijorità lill-prevenzjoni fl-użu tas-servizzi tas-saħħa;

Ħaddiema

128. Jinsisti dwar il-bżonn li tittejjeb it-trasparenza fis-suq tax-xogħol, b'tali mod illi kull tip ta' xogħol (temporanju, permanenti, *full-time* jew *part-time*, u x-xogħol imħallas fis-siegħa) ikun iddikjarat, imħallas deċentement u li jirrispetta bis-sħiħ id-drittijiet tal-ħaddiema;

129. Jitlob lill-Istati Membri u lill-Kummissjoni biex, meta jkunu qed ifasslu proposti ġodda f'dawn l-oqsma, iżommu f'moħħhom li d-drittijiet eżistenti tal-ħaddiema għandhom ikunu kkumpletati bi drittijiet ġodda, bħad-dritt ta' aċċess għat-taħriġ u t-tagħlim tul il-ħajja;

130. Jirrikonoxxi li f'bosta Stati Membri, is-salarju minimu huwa baxx ferm, jew taħt il-livell ta' għajxien minimu, u jixtieq għalhekk li titwaqqaf metodoloġija għad-definizzjoni tas-salarju minimu nazzjonali fil-livell Ewropew, sabiex jiġi garantit li l-ħaddiema kollha fl-UE jkunu mħallsa b'mod li jkunu jistgħu jissodisfaw il-bżonnijiet vitali tagħhom;

131. Jagħfas lill-Istati Membri u lill-pajjiżi kandidati għall-isħubija biex jirratifikaw u jimplimentaw bis-sħiħ il-konvenzjonijiet tal-Organizzazzjoni Internazzjonali tax-Xogħol (ILO); jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri sabiex jappoġġjaw lill-ILO fit-tisħiħ tas-sistema u tal-mekkaniżmi ta' sorveljanza tagħha;

132. Jinkoraġġixxi lin-negozji biex jadottaw politiki responsabbli u mhux diskriminatorji ta' reklutaġġ u ta' żvilupp professjonali, sabiex jagħtu spinta lill-impjegar tan-nisa u ta' dawk żvantaġġjati fis-suq tax-xogħol;

133. Jitlob lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri biex jipproponu strateġiji bil-għan li jipprovdu impjiegi ta' kwalità lill-persuni żvantaġġjati fis-suq tax-xogħol, u li jaffaċċjaw realment il-problema tal-"ħaddiema foqra"; iqis li strateġiji bħal dawn għandhom jittrattaw il-kwistjonijiet rigward livell ġust ta' salarju, bilanċ korrett bejn il-ħajja professjonali u dik familjari, kundizzjonijiet ta' xogħol ta' kwalità, sigurtà fl-impjieg.

Ħaddiema irregolari

134. Jitlob lill-Istati Membri sabiex jirratifikaw il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-drittijiet tal-ħaddiema migranti[1] u jiġbed l-attenzjoni fuq il-fatt li l-maġġorparti tal-ħaddiema, li jagħmlu xogħolijiet mingħajr dokumenti ta' immigrazzjoni adegwati, jagħmlu xogħol li huwa legali u indispensabbli għall-ekonomiji Ewropej, bħall-ġbir tal-frott, il-kostruzzjoni jew iż-żamma ta' bini, il-kura tal-morda, tal-anzjani u tat-tfal;

135. Jitlob lill-istituzzjonijiet Ewropej u lill-Istati Membri biex jieqfu jimpjegaw it-temini "immigranti illegali", li għandhom konnotazzjonijiet negattivi ferm, u minflokhom jużaw it-termini "ħaddiema / migranti irregolari" jew "mingħajr dokumenti";

136. Jafferma mill-ġdid li d-dritt għall-impjieg jeżisti biex jipproteġi lill-ħaddiema li jinsabu f'relazzjoni ta' impjieg fejn mhemmx ugwaljanza, u dan huwa preċiżament il-każ għal ħaddiema mingħajr dokumenti, u jitlob lill-Istati Membri biex jissalvagwardjaw id-dritt tal-ħaddiema li jorganizzaw ruħhom, inklużi l-ħaddiema mingħajr dokumenti;

137. Jitlob lill-Kummissjoni biex tagħti l-istess prijorità u għaġla, billi tittratahom bħala pakkett wieħed, lill-politika ta' immigrazzjoni li qed tiġi żviluppata u lis-"sanzjonijiet kontra persuni li jħaddmu ċittadini ta' pajjiżi terzi li qed jgħixu illegalment fil-pajjiż" ";

138. Jinsisti dwar il-fatt li l-ewwel kompitu tal-ispezzjoni tal-ħidma huwa li jiġu protetti l-ħaddiema u mhux li jiġu applikati l-liġijiet dwar l-immigrazzjoni, u jitlob għalhekk lill-Istati Membri biex:

– jiddistingwu l-kwistjonijiet relatati mal-istatus tal-immigranti mill-ispezzjonijiet fuq il-post tax-xogħol u jiżguraw li l-ħaddiema mingħajr dokumenti jkunu jistgħu jintroduċu lment kontra persuna li tħaddem abbużiva fis-sigurtà kollha u migħajr ma jkollhom jaffaċċjaw theddid ta' tkeċċija,

– jinvestu fit-taħriġ tal-ispetturi tax-xogħol u ta' dawk li jipproponu għajnuna lill-ħaddiema mingħajr dokumenti, dwar il-possibilitajiet li jintroduċu lment uffiċjali dwar il-ksur tal-leġiżlazzjoni dwar ix-xogħol,

– jistabbilixxu sistema ta' sanzjonijiet li ma tikkastigax lill-ħaddiema minflok lil min iħaddem.

Alloġġ

139. Josserva li l-alloġġ qed isir dejjem iktar ta' valur kummerċjali fl-Ewropa, u dan qed jikkawża żidiet kostanti u sproporzjonati fil-prezzijiet u jeskludi għalhekk bosta persuni mis-suq immobiljari billi jikser id-dritt għal alloġġ deċenti;

140. Iqis li n-nuqqas ta' alloġġi deċenti u bi prezz abbordabbli fl-Istati Membri kollha huwa fattur li jwassal lin-nies għall-faqar u jżommhom foqra; jitlob lill-Kummissjoni, minħabba l-irwol fundamentali tal-alloġġ fil-politiki tal-inklużjoni soċjali, li tgħin lill-Istati Membri fit-titjib tas-sistemi ta' alloġġ soċjali tagħhom;

[1] Konvenzjoni internazzjonali dwar il-protezzjoni tad-drittijiet tal-ħaddiema migranti kollha u tal-membri familjari tagħhom adottata bir-riżoluzzjoni 45/158 tat-18 ta' Diċembru 1990 tal-Assemblea Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti

141. Jitlob lill-Istati Membri biex jistabbilixxu strateġiji ta' alloġġ b'objettivi, prijoritajiet u baġit definiti sew, ibbażati fuq l-elementi minimi deskritti fl-"Opinjoni" tal-Kummissarju għad-Drittijiet tal-Bniedem tal-Kunsill tal-Ewropa dwar id-dritt għall-alloġġ ippubblikat f'Ottubru 2007;

Anzjani

142. Huwa tal-opinjoni li l-fatt li l-popolazzjoni dejjem tikber jikkostitwixxi sfida u għandu jitqies bħala opportunità sabiex il-persuni b'esperjenza twila u ta' kwalità jiġu involuti iktar fis-soċjetà, billi jikkontribwixxu b'hekk għall-promozzjoni ta' xjuħija attiva;

143. Huwa tal-opinjoni li għandha tingħata attenzjoni partikolari lin-nisa anzjani li jgħixu waħedhom, li jikkostitwixxu grupp partikolarment vulnerabbli u li spiss huma fost tal-ewwel li jsiru foqra, meta l-ekonomija tkun batuta;

144. Jirrakkomanda lill-Istati Membri biex jistabbilixxu eżamijiet mediċi sistematiċi għall-anzjani, sabiex tiġi prevenuta d-deterjorazzjoni tal-kwalità tal-għajxien tagħhom u, jekk jista' jkun, jiġu evitati soġġorni fit-tul fi sptarijiet, u sabiex meta jkun possibbli jiġu ppreferiti l-kuri tal-infirmiera d-dar;

* * *

Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu biex iressaq din ir-riżoluzzjoni lill-Kunsill u lill-Kummissjoni, lill-gvernijiet u lill-parlamenti tal-Istati Membri u tal-Istati kandidati, lill-Aġenzija, lill-Kumitat tal-Ministri u lill-Assemblea parlamentari, kif ukoll lill-Kummissarju għad-Drittijiet tal-Bniedem, lill-Kunsill tal-Ewropa u lill-entitajiet korrispondenti tal-Organizzazzjoni għall-Koperazzjoni u s-Sigurtà fl-Ewropa u tal-Organizzazzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti.